

★ ★ *Den optiska luftbevakningens olika uppgifter kan vara mångskiftande. En och den mest självklara bör vara att rapportera flygplan på låga höjder. ★ Dess värde som komplement till radarluftbevakning torde vara självklar, inte minst i en framtid där våra resurser på olika håll måste reduceras. Det yttäckande nät av optiska luftbevakningsstationer som täcker hela vårt land ger en utomordentlig seghet som vi bör ta till vara. ★ Alla de som arbetar inom stridsledningssystemet idag vet emellertid, att effekten i den optiska luftbevakningen idag inte svarar mot insatser i utbildning och resurser.* ★ ★ ★

På något sätt måste vi få *högre effekt* i denna den viktigaste delen i den optiska luftbevakningens uppgifter. — En möjlighet som står till buds är att ge en ökad utbildning till all den personal som tjänstgör i hela systemet från luftbevakningsstation (ls) via luftförsvarsgruppcentral (lgc) till luftförsvarscentral (lfc). En sådan utökad utbildningstid för såväl värnpliktiga som frivilliga lottor eller manlig personal står knappast till buds med dagens resurser. Inte ens om vi ger en avsevärt ökad utbildning, kan vi vara säkra på att i ett överraskande angrepp personalen har tillräcklig utbildning för att ge hög effekt åt optisk luftbevakning.

Men på något sätt måste vi hitta en form för att skapa en ökad effekt och därmed förtroende för den optiska luftbevakningen. Om vi nu inte kan ge den kompletta utbildningen måste vi prioritera. Prioriteringen kan bestå i:

- Att vi noggrant analyserar de viktigaste områdena där vi kan förvänta oss en omfattande inflygning.
- Att vi analyserar var mål för dessa inflygningar kan finnas.
- Att vi granskar vilka anflygningshöjder en angräparare kan utnyttja och koncentrerar oss på de flygplantyper som förväntas i de lägre höjdsdikten.
- Att vi också prioriterar mål inbördes, så att mål med höga farter går före långsamma farter, och anflygande går före utflygande samt att bedömda attack- och bombföretag går före alla andra företag.

Dessa prioriteringar kan och bör styras dels i resp sektorers stridsplaner, dels i utbildningen — främst av den personal som direkt kan styra

och leda verksamheten inom den optiska luftbevakningen.

Därför skall vi satsa på våra *reservofficerare* med krigsplacering i lgc (luftförsvarsgruppcentral). Som bekant är det reservofficerare, värnpliktiga och frivilliga som tjänstgör i den optiska luftbevakningen. Vi varken har eller kommer att få råd att använda stampersonal i dessa befattningar. — Vi skall ge reservofficerarna en mer gedigen utbildning i flygtaktiskt uppträdande. Därefter skall de placeras i lgc i ledande befattning och därifrån styra den optiska luftbevakningens inriktning.

I första hand behövs en yngre reservofficer med modern utbildning med hård satsning på taktisk utbildning på estradbefattning i lgc i varje skift. Dennes uppgifter blir att så snart indikation finns på prioriterade mål (av de slag jag nyss nämnt) styra luftbevakningens rapportering, så att man koncentrerar sig på detta eller dessa mål. Med en sådan satsning kan vi kanske t o m godta att vi minskar på utbildningskraven för de vpl och de lottor som tjänstgör i luftbevakningstornen. Kanske kan krigsförbandsövning (KFÖ) för luftbevakningsstationspersonal utgå och ersättas med enbart mobiliseringsövningar.

Hur skall vi då ge "taktiska optiska luftbevakningsledare" i lgc en sådan skolning att de med hjälp av telefonförbindelserna skall kunna styra ls-posterna, så att man in i lfc (luftförsvarscentral) och rgc (radargruppcentral) kan få en snabb och korrekt bild av de viktigaste företagen?

Vi bör börja från början. Dvs: efter genomgången utbildning vid F18 och F20 bör reservofficeren ha inriktats på den optiska luftbevakningen och i första hand dess taktiska utnyttjande. Detta innebär att han bör krigsplaceras som optisk luftbevakningsledare i lgc de närmaste åren efter sin genomgångna utbildning. Därefter bör han få en kompletterande utbildning till instruktionsbefäl vid ls (luftbevakningsstation), samt så småningom också ställföreträdande och kompanichefsutbildning. — I F18:s utbildning kommer nu också en ökad satsning att ske som syftar till befattningar i optisk luftbevakning och dess uppgifter.

Men förbanden måste också svara upp mot denna grundläggande utbildning och komplettera med praktisk tjänst som syftar till just taktik och taktiskt uppträdande. T ex genom diskussioner och deltagande i

Taktik för den optiska luftbevakningen

Ämne för reservofficerer i Igc

taktiska diskussioner, genom noggranna studier av våra egna taktiska anvisningar och genom noggranna studier av bedömda hotbilder. Bl a bör den författningsenliga tjänstgöringen även innefatta hur våra egna taktiska flygslag uppträder, exempelvis genom växeltjänstgöring vid en attack- eller spaningsdivision.

Dessa optiska luftbevakningsledare bör också få hjälp med och så småningom själva analysera de aktuella anfällsmål som kan ligga dels i det egna kompaniområdet, dels *innanför* det egna kompaniområdet. Och var flygvägarna för att nå dessa mål kan gå.

För att kunna göra dessa analyser måste också våra stridsplaner vara anpassade till denna uppgift och ge sådan vägledning,

Foto: Eino Tubin

att det är möjligt för kompaniernas personal att själva dra slutsatser. Dessa förslag till åtgärder tar naturligen en viss tid att genomföra. Det finns dock ett antal reservofficerare just nu i stridsledningssystemet (stril) som genom utvecklingen har fått ändrade uppgifter, t ex rrjal (radarjaktledare). Det borde vara möjligt att omedelbart krigsomplacera en del av dessa till en sådan taktisk, optisk luftbevakningsledare i Igc.

Rrjal har goda taktiska kunskaper och kan genast omsätta dessa för taktisk ledning i Igc. Många av dessa kan för närvarande göra bättre nytta i Igc än som rrjal. Om våra reservofficerare nu inte räcker till alla Igc, måste vi koncentrera oss till de områden där vi i första hand kan förväntas möta taktiskt flyg på låga höjder. Det är kanske inte nödvändigt att i alla geografiska områden ha samma tyngd i satsningen mht förutsedda hot och tänkbara angreppsfall.

Med en målinriktning av det här slaget så torde vi kunna skapa än mera ökad motivation och en känsla av att närmare delta i flygvapnets primära uppgifter för våra reservare och kanske därmed ge underlag till förbättrad rekrytering.

En rekommendation bör nu vara, att förbanden ser över sina möjligheter att realisera de här ovan angivna förslagen. Samt att våra reservofficerare – som jag hoppas noggrant studerar FLYGvapenNYTT – också *personligen ser som sin uppgift* att i ökad grad förbättra sin taktiska skolning, bl a genom initiativ och förslag till tjänstgöring.

Men ansvar för taktisk ledning vilar också i hög grad på kompanichef och övriga befäl. Således gäller rekom-

mendationen all ledande personal inom den optiska luftbevakningen. Samtidigt bör övningar och spel anpassas till de taktiska slutsatserna som nämnts ovan.

Övriga uppgifter som i och för sig är viktiga för den optiska luftbevakningen – t ex övervakning av ytan, rapportering av annan verksamhet m m – skall naturligtvis också tas upp. Men de får s a s undanskymmas av primäruppgiften: att säkerställa att vi *fångar upp inflygande attack och bombföretag*. Således bör varje övningstillfälle och varje spel koncentreras kring ett bedömt riktigt taktiskt uppträdande av inflygande attack- och bombföretag. Utbildningen bör koncentreras även för Is-posterna till hur man kan förvänta sig få se just dessa företagstyper. Det bör bl a gå att genomföra genom att kombinera det med våra attackflygövningar samt att åskådliggöra det på lämpligt sätt av instruktörer.

●● Kan vi inte förbättra den optiska luftbevakningens viktigaste funktion – att följa upp flygplan på låga höjder – kan på sikt förtroendet för den optiska luftbevakningen raseras. Men med dessa enkla åtgärder borde vi få ett avsevärt tillskott i luftbevakningens förmåga... i synnerhet i en framtid där våra satsningar på andra system kan bli begränsade. Det går att vidmakthålla god effekt i detta system med begränsade insatser och då främst på utbildningssidan.

Sammanfattningsvis:

- stridsplaner med noggranna analyser och prioriteringar;
- optiska luftbevakningsledare i Igc med en god taktisk skolning. ■

Övlt Berndt Östh